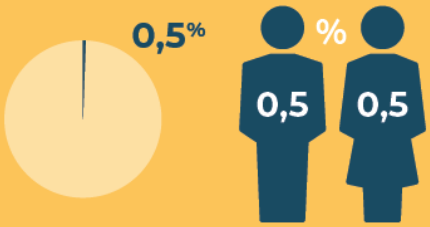
KERNCIJFERS OPIOÏDEN

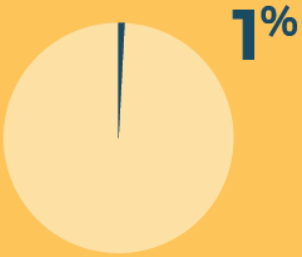
© update oktober 2025

OPIOÏDEGEBRUIK SUBGROEPEN

LAATSTE JAAR
VOLWASSENEN
(15 -64 JAAR) BELGIË

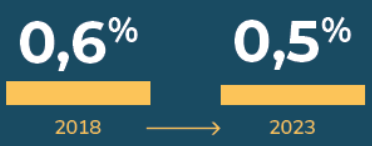

LAATSTE JAAR
MENSEN DIE DRUGS GEBRUIKEN

EVOLUTIES

GEBRUIK LAATSTE JAAR

MENSEN DIE HEROÏNE GEBRUIKEN

45% is tussen
40-49
jaar

DEFINITIES

Ooitgebruik: een maat voor experimenteergedrag

Laatstejaarsgebruik: een maat voor recent gebruik

Opioïden: heroïne en niet voorgeschreven opioïden zoals methadon, buprenorfine of fentanyl

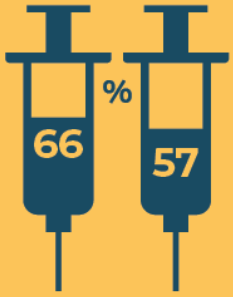
TDI (Treatment Demand Indicator)**:** registratie voor behandelingscentra die behandelingen aanbieden voor middelengebruik

Behandelepisode: de periode tussen de start van de behandeling en het einde van de activiteiten binnen het voorgeschreven programma

INJECTEREND GEBRUIK

BEZOEKERS SPUITENRUIL

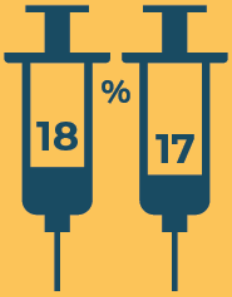
daling laatste jaar injecteren heroïne

2023 → 2024

PATIËNTEN TDI

injecteren opioïden

2015 → 2024

BEHANDELING

MET METHADON OF BUPRENORFINE

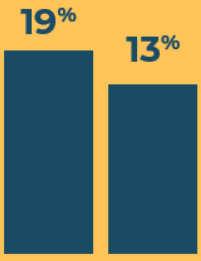
daling aantal patiënten

5.881
↘
5.085

2013 → 2023

ZUIVERHEID

daling

2013 → 2023

HULPVRAAG

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN

daling aantal spoedopnames

724 opnames ↘ **593** opnames

2016 → 2023

GESPECIALISEERDE BEHANDELINGSCENTRA

daling nieuwe behandelepisodes TDI

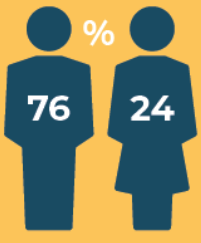
9% ↘ **4%**

2015 → 2024

stijging gemiddelde leeftijd van personen in behandeling

34,8 jaar ↗ **40,6** jaar

2015 → 2024

Inhoudstafel

Opioïdengebruik bij volwassenen 3
Gedrag en gewoonten 3
Sterfte 3
Injecterend gebruik 4
Hulpvraag 4
Verkeer 6
Misdrijven 6
Aanbod en markt 7
Draagvlak beleidsmaatregelen 7

Opioïdengebruik bij volwassenen (18-64 jaar, Vlaanderen/België)

Sciensano, Gezondheidsenquête, 2018 & 2023/2024

- In 2018[1] gebruikte 0,8% van de volwassenen ooit heroïne of niet voorgeschreven opioïden[2].
- In 2023 gebruikte 0,5% van de Belgen tussen 15 en 64 jaar in het laatste jaar opioïden. In 2018 was dat 0,6%. 0,5% van de vrouwen en 0,5% van de mannen gebruikte het laatste jaar opioïden. In de leeftijdsgroepen 25-34 jaar (0,7%) en 35-44 jaar (0,7%) lag het laatstejaarsgebruik van opioïden het hoogst.

EUDA, European Drug Report 2025

- In vergelijking met het EU-gemiddelde voor 2023 (0,3%), scoorde België hoger in laatstejaarsgebruik (0,5%).

Gedrag en gewoonten (Mensen die illegale drugs gebruiken, Vlaanderen/België)

Sciensano, Drug Vibes. The Belgian Web Survey on Drugs, Vlaanderen, 2024

- In 2024 gebruikte 0,5% van de personen die illegale drugs gebruikten het afgelopen jaar heroïne. 0,2% gebruikte de afgelopen maand heroïne.
- 0,8% gebruikte het afgelopen jaar andere opioïden dan heroïne, 0,5% gebruikte de afgelopen maand andere opioïden dan heroïne.

Sciensano, RADAR-heroin-23, België, 2023

- 45% van de personen die heroïne gebruikten, was tussen 40 en 49 jaar. 90% was man.
- 73% had secundair onderwijs als hoogst behaalde diploma. 43% was werkloos.
- 65% van de personen die heroïne gebruikten, gebruikten de afgelopen maand ook alcohol, 65% gebruikte cannabis, 57% poedercocaïne en 45% crackcocaïne (45%).
- 70% mengt soms middelen om ze tegelijkertijd in te nemen. 54% combineert heroïne en cocaïne (snowball).
- 64% rookte de heroïne, 34% injecteerde het.
- 81% kocht heroïne van een dealer. 54% deed dat op straat. 33% van de personen die heroïne gebruikten, kochten bij hun laatste aankoop 1 gram.
- 95% onderging al een behandeling met methadon of buprenorfine.

Sterfte

Vlaanderen Departement Zorg, Statistiek van de doodsoorzaken, 2022

- In de periode 2012-2022 zijn in het Vlaams gewest 511 personen overleden als gevolg van het gebruik van illegale drugs, waarvan 391 mannen en 120 vrouwen.
- Voor 10 mannen en 2 vrouwen was het overlijden het direct gevolg van het gebruik van opioïden.

[1] Uit de gezondheidsenquête 2023/2024 zijn nog geen data beschikbaar over het ooitgebruik van opioïden.
[2] Daarmee wordt bedoeld: niet voorgeschreven opioïden zoals methadon, buprenorfine of fentanyl.

Injecterend gebruik

Sciensano, schatting injecterend gebruik, 2019

- Het aantal volwassenen[3] in België die in de laatste 12 maanden injecteerden, werd geschat op 6.620-7.018 of 0,7-0,8 op 1.000 inwoners[4].

Sciensano, Treatment Demand Indicator, 2024

- In 2024 werden in de Treatment Demand Indicator (TDI) voor Vlaanderen 698 nieuwe behandelepisodes geregistreerd voor het gebruik van opioïden.
- In 51% van deze episodes werd ooit geïnjecteerd (al dan niet een ander middel). Dat was een daling tegenover 2015 (58%).
- Gedurende de laatste maand kwam in 17% van de behandelepisodes injecteren van opioïden voor. In 2015 ging het om 18%.

Spuitenruil, Vlaanderen 2024

- 30% van de respondenten die in 2024 deelnamen aan de evaluatiestudie van Spuitenruil Vlaanderen, injecteerde bij opioïden als voorkeursmiddel. Dat was een daling in vergelijking met 2014 (51%).
- 35% van de respondenten injecteerde voor het eerst toen ze 18 jaar of jonger waren. In 2014 ging het om 40% van de respondenten.

Hulpvraag

Contacten met De Druglijn

De Druglijn, Vlaanderen, 2024

- In 2024 ging 1,3% (n=77) van de contacten over een specifiek middel over heroïne.
- Tegenover 2014 is er een daling. Toen ging 3% van alle contacten over heroïne (n=177). In 2023 ging 1,8% (n=123) van de contacten over heroïne.

Ambulante behandeling bij Centrum Geestelijke Gezondheidszorg

Vlaanderen Departement Zorg, Zorgatlas-EPD-data, Vlaanderen, 2024

- In 2024 had 3% (1.973) van alle zorgperiodes (57.370) in alle CGG van Vlaanderen en Brussel betrekking op problemen met illegale drugs. 3% van deze zorgperiodes (n=67) had te maken met opioïden. Dat was vergelijkbaar met 2023 (4% en 70 zorgperiodes) en een afname tegenover 2016 (8% en 161 zorgperiodes).
- Tussen 2016 en 2024 bleef het aandeel zorgperiodes voor problemen met het gebruik van opioïden in vergelijking met het totaal aantal zorgperiodes relatief stabiel tussen 0,3% en 0,1%.
- 47 mannen en 20 vrouwen vroegen in 2024 hulp voor problemen met opioïden.

[3] Personen ouder dan 18 jaar.
[4] Het gaat om personen die injecteren m.a.w. niet uitsluitend opioïden.

- 62 cliënten met problemen met opioïden waren tussen 18 en 59 jaar. Geen enkele cliënt was jonger dan 18 jaar en 5 cliënten waren 60 jaar of ouder.

Opnames via spoeddiensten[5]

FOD Volksgezondheid, MZG data, België, 2024

- In 2023 waren er in België 593 opnames via spoeddiensten die te maken hadden met gebruik van opioïden als hoofddiagnose[6]. Dat was een toename tegenover 2022 (551 opnames) en een daling tegenover 2016 (724 opnames).
- 225 (47%) van die opnames via de spoeddiensten hadden te maken met een stoornis door gebruik van opioïden, 254 (53%) opnames hadden te maken met vergiftiging door gebruik van opioïden.
- Van het totaal aantal opnames via de spoeddiensten had 0,04% te maken met gebruik van opioïden.

Opnames in algemeen ziekenhuis

FOD Volksgezondheid, MZG data, België, 2024

- In 2023 kregen in België 1.496 opnames in een algemeen ziekenhuis de hoofddiagnose ‘een stoornis gebonden aan een illegaal middel’. Bij 22% (323 opnames) was de stoornis gerelateerd aan opioïden. Dat aandeel was hetzelfde vergeleken met 2022 (22%, 308 opnames) en daalde tegenover 2016 (28%, 427 opnames).
- Daarnaast waren er 34.436 opnames met als nevendiagnose ‘een stoornis gebonden aan een illegaal middel’. Bij 19% (6.471) was de nevendiagnose een stoornis gerelateerd aan opioïden. Dat aandeel was gelijk aan dat van 2022 (19%, 6.100 opnames) en was lager dan in 2016 (24%, 5.163 opnames).

Behandeling in PZ en PAAZ

FOD Volksgezondheid, MPG data, België, 2024

- In 2023 werd bij 8% (10.379) van de geregistreerde psychiatrische opnames een druggerelateerde stoornis als hoofddiagnose vastgesteld.
- Bij 659 opnames ging het om problemen met opioïden. Dat aantal was lager vergeleken met 2022 (703 opnames) en dan tien jaar eerder in 2013 (1.242 opnames).
- Er werden 67% mannen en 33% vrouwen opgenomen. In verhouding werden er in 2023 meer vrouwen opgenomen dan in 2022 (29%) en dan tien jaar eerder, in 2013 (26%).

Behandeling in gespecialiseerde behandelingscentra[7]

Sciensano, Treatment Demand Indicator, Vlaanderen, 2024

- Opioïden waren in 2024 verantwoordelijk voor 4% van de nieuwe behandelepisodes in de gespecialiseerde behandelingscentra in Vlaanderen. Dit was een daling ten opzichte van 2023 (6%) en 2015 (9%).
- Het ging om 698 behandelepisodes. Dat was een sterke daling vergeleken met 2023 (1.223 behandelepisodes) en 2015 (1.654 behandelepisodes).
- De meeste behandelingen voor opioïden gebeurden ambulant (59%).
- 76% van de patiënten waren mannen. De meeste patiënten (40%) waren tussen de 30 en 39 jaar oud.

[5] Deze cijfers omvatten enkel de opnames via spoeddiensten die resulteren in een klassieke of daghospitalisatie. Over het aantal ambulante spoedinterventies omwille van opioïdengebruik, die niet uitmondden in een ziekenhuisopname, zijn geen gegevens beschikbaar.

[6] Het gaat om opnames omwille van stoornissen gerelateerd aan opioïden (opium, heroïne, andere opioïden en methadon) en opnames omwille van vergiftiging door opioïden.

[7] Behandelingscentra zijn instellingen of artsen die een behandeling aanbieden voor middelengebruik. Deze centra bieden ambulant of residentieel diensten aan, hetzij gespecialiseerd in verslavingsbehandeling, hetzij opgenomen in grotere instellingen die zich naar verschillende doelgroepen richten.

- De gemiddelde leeftijd van de personen in behandeling voor opioïden was 40,6 jaar. Die gemiddelde leeftijd steeg met 5,8 jaar tegenover 2015 (34,8 jaar).
- 88% van de cliënten was al eerder behandeld.

Spuitenruil

Free Clinic, Spuitenruil, Vlaanderen 2024

- In 2024 gebruikte 76% van de bezoekers van spuitenruilpunten het afgelopen jaar heroïne. Dat was vergelijkbaar met 2023 (74%).
- Heroïne was samen met amfetamines het vaakst geïnjecteerde product. In 2024 had 57% van de bezoekers van spuitenruilpunten heroïne via injectie toegediend. Dat was een daling vergeleken met 2023 (66%).

Behandeling met methadon of buprenorfine

Sciensano, National reporting package EUDA, België, 2023

- In 2023 waren in Vlaanderen 5.085 patiënten in behandeling met methadone of buprenorfine. Dat was een lichte daling tegenover 2022 (5.271) en een grotere daling tegenover tien jaar eerder in 2013 (5.881).

Verkeer

Speekseltesten

Sciensano, National reporting package EUDA, België, 2023

- In 2023 werden 8.442 wegtesten (een checklist met uiterlijke tekenen van druggebruik) afgenomen. Na confirmatie via een speekseltest, bleek 87% positief te testen op aanwezigheid van illegale drugs. Dat aandeel was iets hoger dan in 2022 (84%). Vergeleken met 2013 lag het aantal testen ruim 4 keer hoger. In 2013 werden 1.982 tests afgenomen waarvan 91% positief was voor illegale drugs.
- In 51 stalen (0,6%) werden enkel opioïden gedetecteerd. Dat aandeel was hetzelfde in 2022 (0,6%). In 2013 was dit aandeel 1,8%.
- In 106 stalen (1,3%) werden opioïden in combinatie met een ander middel vastgesteld. De meest voorkomende combinatie was cocaïne en opioïden (0,6%). Ook in 2022 werden opioïden in combinatie met een ander middel in 1,3% van de stalen vastgesteld en in 2013 in 2,2% van de stalen. De meest voorkomende combinatie was toen ook opioïden en cocaïne.

Misdrijven

Federale politie, Feiten in verband met illegale drugs volgens middel, Vlaanderen, 2023

- In 2023 registreerde de federale politie in het Vlaams gewest 288 feiten in verband met bezit van opioïden, 222 feiten in verband met handel in opioïden en 49 feiten in verband met in- en uitvoer van opioïden.
- Er werden ook 9 feiten geregistreerd in verband met gebruik van opioïden.
- Tussen 2013 en 2023 nam vooral het aantal feiten in verband met bezit van opioïden af.

Aanbod en markt

Zuiverheid

Sciensano, National reporting package EUDA, België, 2023

- In 2023 bevatten de heroïnestalen gemiddeld 13% heroïne. Dat is vergelijkbaar met 2022 (15%) en een daling ten opzichte van tien jaar eerder, in 2013 (19%).

Sciensano, RADAR-heroin-23, België, 2023

- De heroïne die gebruikers van heroïne gebruiken bevat gemiddeld 13% heroïne.

Prijs

Sciensano, National reporting package EUDA, België, 2023

- De straatprijs voor heroïne lag in 2023 gemiddeld op 23,5 euro per gram. Dat is hoger vergeleken met 2022 (gemiddeld 19 euro per gram) en lager vergeleken met tien jaar eerder, in 2013 (gemiddeld 31 euro per gram).

Sciensano, RADAR-heroin-23, België, 2023

- 57% van de gebruikers van heroïne betaalde tussen 16 en 20 euro per gram heroïne.

Inbeslagnames

Federale overheidsdienst financiën, Jaarverslag Inbeslaggenomen drugs, België, 2024

- In 2024 nam de dienst douane en accijnzen 700 kilogram heroïne en andere opioïden in beslag. Dat was veel minder dan in 2023 (2921,6 kilogram) en ook een daling tegenover 2019 (1.934 kilogram).

Verkrijgbaarheid

European Union, Flash Eurobarometer 552 – Impact of drugs on local communities, België, 2024

- 21% van de Belgen zei gemakkelijk binnen de 24 uur aan heroïne te kunnen geraken indien men zou willen. Voor synthetische opioïden ging het om 18%. Dit kwam in beide gevallen overeen met het EU-percentage (20%).

Draagvlak beleidsmaatregelen

European Union, Flash Eurobarometer 552 – Impact of drugs on local communities, België, 2024

- In 2024 vond 92% van de Belgische bevolking dat de verkoop van heroïne verboden moet blijven. 7% vond dat die verkoop gereguleerd moet worden. Deze verhouding kwam overeen met de algemene verhouding binnen de EU.

Methodologische info over de gebruikte bronnen en een volledige referentielijst vind je in de infofiche “achtergrond bij de factsheets”.

Colofon

Contactpersoon: Else De Donder, stafmedewerker VAD.
Lay-out concept: Wim Vandersleyen
V.U.: Dr. H. Peuskens, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
© oktober 2025
VAD, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
T 02 423 03 33 | vad@vad.be | www.vad.be
De informatie uit deze factsheet mag worden overgenomen mits vermelding van de referentie: VAD (2025). *Factsheet kerncijfers opioïden.* VAD.